

Fecr Yayınları: 788

MERHAMET

-İslam Medeniyetinin Temel Değerleri-

Editörler

Gencal ŞENYAYLA-Ali ÖNCÜ

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.

(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak

FCR

Baskı ve Cilt

NY MATBAACILIK YAYINCILIK

KAĞITÇILIK TİC. VE SAN. LTD. ŞTİ.

Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA

Tel: (0533) 591 86 17 (Sertifika no: 50732)

1. Baskı: Aralık 2023

ISBN: 978-625-6602-42-7

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.

Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1

Ulus-Altındağ/ANKARA • Tel: (0312) 310 08 60

Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

MERHAMET

-İslam Medeniyetinin Temel Değerleri-

Editörler

Gencal ŞENYAYLA-Ali ÖNCÜ

Ankara 2023

Bu Eser

Merhum Mustafa Kemal ÖZDEMİR ve
Merhume Salise ÖZDEMİR'in
aziz ruhlarına ithaf edilmiştir.

Bu eser NESSER Tekstil Ltd. Şti'nin katkılarıyla hazırlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ-----	7
BİRİNCİ BÖLÜM BİR DEĞER OLARAK MERHAMET Gencal ŞENYAYLA-----	9
İKİNCİ BÖLÜM MERHAMET ÜZERİNE Osman MUTLUEL-----	31
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM YARATILANI YARATANDAN ÖTÜRÜ SEVMEK: MERHAMET Kemal GÖZ-----	39
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM İLAHİ MERHAMET VE MAHİYETİ (YAHUDİLİK, HİRİSTİYANLIK VE İSLAM AÇISINDAN) İsmet EŞMELİ-----	53
BEŞİNCİ BÖLÜM İSLÂM HUKUKU'NUN YÜRÜRLÜLÜĞÜNÜ TEMİNDE MERHAMET İÇERİKLİ KAVRAMLARIN ETKİSİ Sefa ATİK-----	69
ALTINCI BÖLÜM İSLAM TARİHİNDE MERHAMET KAVRAMI: MÂVERDÎ VE İBN HÂLDÛN ÖRNEĞİ Mehmet Fatih YALÇIN-----	91
YEDİNCİ BÖLÜM İLAHİ MERHAMET BAĞLAMINDA KADIN SORUNSALINA KELAMÎ BİR BAKIŞ Faruk GÜN-----	109

SEKİZİNCİ BÖLÜM BİR İNÂYET OLARAK MERHAMET Yasin BOSTAN -----	145
DOKUZUNCU BÖLÜM SOSYOLOJİK OLARAK MERHAMET ve TOPLUMSAL SORUNLARA SUNDUĞU ÇÖZÜMLER Hasan KAFALI-----	159
ONUNCU BÖLÜM SCHOPENHAUER'DA VAR OLUŞSAL BİR TUTUM OLARAK MERHAMET Ahmet UĞURLU -----	193

ÖN SÖZ

Müftü Ahmet Hulusi Efendi Araştırma ve Uygulama Merkezi bünyesinde yürütülen *İslam Medeniyetinin Temel Değerleri* isimli kitap serisinin bu yılki teması *Merhamet* kavramıdır. On bölümden meydana gelen bu kitap farklı alanlardan uzmanların *Merhamet* kavramı çerçevesinde geliştirdiği çalışmalardan müteşekkildir.

En temel insani değerlerden birisi olan merhametin tüm dünya üzerinde sessizliğe büründüğü, bebeklerin, çocukların vahşice katledildiği bu utanç verici günlerde dünyanın İslam dininin merhamet anlayışına, Peygamber efendimizin sevgi ve şefkate dayalı ahlakına ne kadar çok ihtiyaç duyduğu bir kere daha tebarüz etmiştir. Tüketim kültürü ve faydacı ahlak anlayışıyla kendinden olmayana karşı her geçen gün daha da duyarsızlaşan modern birey en temel insani hasletlerini de kaybetmektedir. Bu kaybediş gözünün önünde gerçekleşen bir soykırıma karşı sessiz kalmasına ve kendi içine kapanarak cansızlaşmasına ve kurumasına neden olmaktadır. Öte yandan içindeki merhamet pınarı kurumamış mazlumun yanında zalime karşı saf tutmaya çalışan insanlar da sadece bu niyetlerinden ötürü kendi fitratlarına yakınlaşma onu keşfetme imkânı bulmaktadır.

Kahramanları doğuran en önemli unsurlardan birisi toplumsal koşullardır. Bugünlerde kahraman olmak için yapılması gereken belki de Filistin'de yaşananlardan ötürü başını utançla yere eğebilme şuuruna sahip olmaktır. Bugünlerde kahraman olmak için yapılması gereken sorumluluk bilincini merhamet pınarıyla sulayıp İslam dininin değerlerini önce yaşamaya sonra da yaşatmaya karşı yeniden arzu duymaktır. Kahraman olmak merhametli olmaktır. Merhametli olmak insan olmaktır.

Gencal ŞENYAYLA- Ali ÖNCÜ

Aralık 2023, Denizli